Większa dostępność i cyfryzacja w sądach

Kategoria: Polityka Społeczna
Opublikowano: czwartek, 09, kwiecień 2026 08:12
Tomasz Smaś
Odsłony: 495

Trwają prace nad zmianami w przepisach regulujących funkcjonowanie sądów powszechnych, które mają zwiększyć dostępność wymiaru sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami. Jednym z kluczowych założeń projektu jest zapewnienie osobom głuchym prawa do bezpłatnej pomocy tłumacza języka migowego na takich samych zasadach, jakie obowiązują w przypadku osób niewładających językiem polskim.

Projekt nowelizacji zakłada wprowadzenie jednoznacznego przepisu, który zagwarantuje możliwość korzystania z tłumacza polskiego języka migowego podczas postępowań sądowych. Dotychczas praktyka w tym zakresie była zróżnicowana – choć część sądów zapewniała takie wsparcie, opierało się ono na ogólnych regulacjach i nie zawsze było stosowane w sposób jednolity.

Wprowadzenie nowych przepisów ma zlikwidować tę niepewność oraz usunąć barierę finansową, która mogła zniechęcać osoby głuche do dochodzenia swoich praw przed sądem.

Równość dostępu do wymiaru sprawiedliwości

Planowana zmiana wpisuje się w szerszy trend zwiększania dostępności instytucji publicznych dla wszystkich obywateli. Zapewnienie tłumacza języka migowego na równych zasadach oznacza realne wzmocnienie prawa do obrony i udziału w postępowaniu sądowym.

Projekt powstał m.in. w odpowiedzi na postulaty środowisk reprezentujących osoby głuche. Uwzględnienie tych głosów ma przyczynić się do lepszego dostosowania systemu prawnego do potrzeb osób z różnymi ograniczeniami komunikacyjnymi.

Dzięki nowym regulacjom udział w postępowaniu sądowym ma stać się bardziej przejrzysty i dostępny, niezależnie od stopnia znajomości języka polskiego w jego formie mówionej.

Elektroniczna lista biegłych sądowych

Drugim istotnym elementem projektu jest wprowadzenie elektronicznego systemu prowadzenia list biegłych sądowych. Obecnie listy te funkcjonują głównie w formie papierowej, co utrudnia ich aktualizację oraz dostęp do informacji.

Nowe rozwiązanie zakłada stworzenie centralnego systemu teleinformatycznego, który będzie administrowany przez ministra sprawiedliwości. Pozwoli to na sprawniejsze zarządzanie danymi biegłych oraz szybsze ich udostępnianie sądom i innym uprawnionym podmiotom.

System ma obejmować podstawowe informacje o biegłych, w tym ich specjalizacje, dane kontaktowe oraz okres, na jaki zostali ustanowieni. W praktyce oznacza to także integrację z funkcjonującymi już rejestrami osób uczestniczących w postępowaniach sądowych.

Cyfryzacja i większa przejrzystość

Wprowadzenie elektronicznych list biegłych ma usprawnić procesy sądowe i zwiększyć ich transparentność. Dzięki cyfryzacji możliwe będzie szybsze wyszukiwanie specjalistów oraz ograniczenie błędów wynikających z nieaktualnych danych.

Phoca PDF

Planowane przepisy przewidują również okres przejściowy, w którym biegli będą zobowiązani do uzupełnienia swoich danych. Pozwoli to na stworzenie spójnej i aktualnej bazy informacji.

Zmiany te są postrzegane jako pierwszy etap szerszej reformy dotyczącej funkcjonowania biegłych sądowych, nad którą trwają odrębne prace legislacyjne.

Phoca PDF